

4. Кушнір С.О., Кікош В.В. Аналіз іпотечного кредитування в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип.24. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/170> (дата звернення 05.11.2021)

УДК 330:322

Бурда А.В.

*здобувач вищої освіти, 3 курсу
ОПП «Менеджмент персоналу»,*

Науковий керівник: Круш В.В.,

*ст. викладач кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Сучасне економічне середовище характеризується динамічним розвитком інформаційних технологій, поглибленням глобалізаційних процесів, широким застосування нестандартних форм зайнятості, а в останні часи, і широкомасштабним вимушеним переходом на дистанційну зайнятість. Пандемія COVID19 змусила сучасні підприємства шукати нові, сучасні можливості отримання доходу, а державу – шукати способи, допомоги підприємствам, пріоритетним варіантом для двох запитів стала інвестиційна діяльність.

Визначення сутності інвестицій та інвестиційної діяльності є важливим критерієм ефективності державного управління інвестиційним процесом в країні. Так, у 2021 році був впроваджений новий закон, "Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні" який сприятиме розвитку інвестування на сучасному етапі економічного розвитку, у якому визначені критерії відношення інвестиційних проєктів із значними інвестиціями:

- сума інвестицій повинна перевищувати 20 млн євро;
- строк реалізації інвестиційного проекту до 5 років;
- створення міні 80 робочих місць з міні зарплатою +15% ніж середня у відповідній галузі у регіоні;
- можливе надання у користування земельних ділянок, необхідних для реалізації інвестиційного проекту; будівництво/реконструкція об'єктів суміжної інфраструктури, необхідних для реалізації інвестиційного проекту, за рахунок держави.[1]

Також, в Україні, останнім часом, чітко простежується позитивна тенденція до зростання капітальних інвестицій. Так у 2019 році капітальні інвестиції склали 624 млрд. гривень проти 578,7 млрд. грн у 2018 році, а порівняно з 2014 роком – зросли в 2,8 рази.

Витрати державного бюджету спрямовані на інвестиції у 2019 році склали 30,8 млрд. грн, що на 8 млрд. грн більше ніж торік. Їх питома вага у структурі капітальних інвестицій слала 4,9%, тобто зросла на 1 відсотковий пункт і набула свого найбільшого значення з 2014 року. [2]

Як бачимо, нині держава почала залучати інвестиції у розвиток підприємств, розвиваючи інвестиційну політику, хоча раніше вкладення застосовувалися у значно вузчому розумінні – для отримання прибутку співпрацюючи з світовими компаніями. Основною метою інвестиційної політики є створення оптимальних умов для активізації інвестиційного потенціалу. Векторами інвестиційної політики є організація слухного режиму для діяльності національних та іноземних інвесторів, зростання рентабельності та мінімізації ризиків у інтересах сталого фінансово-економічного та соціального розвитку, покращення рівня життя населення.[3]

Таким чином, нині існує дві основні інституції, які відповідають за залучення інвестицій:

Державна організація "Агенція з питань підтримки ДПП (Державно-приватне партнерство)" та Державна установа "Офіс із залучення та підтримки інвестицій".

Перша відповідає за: забезпечення ідентифікації проектів ДПП; сприяння в підготовці концептуальних записок та ТЕО (техніко-економічного обґрунтування) для ініціаторів пропозицій (окрім приватного сектору економіки); надання консультацій ініціаторам пропозицій під час ініціювання та реалізації проектів ДПП.

Друга інституція «Офіс із залучення та підтримки інвестицій має схожу місію, проте трохи іншу сферу діяльності: здійснення заходів щодо залучення інвестицій; забезпечення співпраці органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, спрямованої на створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні.

Декілька прикладів із їхньої діяльності:

Концесія ДП "Херсонський морський порт" - 26.06.2020 був укладений концесійний договір. Сума інвестицій складає - 300 млн. грн. Вклад в розвиток місцевої інфраструктури - 18 млн. грн. Щорічні надходження до бюджету - 12 млн. грн. + 7 % від чистого доходу концесіонера. [1]

Концесія ДП "Стивідорна компанія "Ольвія" 20.08.2020 підписаний договір про передачу в концесію спеціалізованого морського порту "Ольвія" між Мінінфраструктури, АМПУ та компанією "QTERMINALS W.L.L.". Сума інвестицій - 3,4 млрд. грн. (найбільша сума у портову галузь за останні 30 років) Вклад в розвиток інфраструктури м. Миколаїв - 80 млн. грн. Щорічні надходження до бюджету - 82 млн. грн. + 7,5 % від чистого доходу.[2]

Як бачимо, політика налаштована на підняття України у світових рейтингах інвестицій та залучення іноземного капіталу, про що також свідчать наступні звітні данні:

У рейтингу Doing Business 2019 Україна піднялась на +5 пунктів і посіла 71 позицію зі 190 країн світу. Країна продемонструвала найбільше зростання в таких категоріях, як оподаткування (зростання на 110 позицій, 54 місце),

міжнародна торгівля (+70 позицій, 78 місце) і захист прав інвесторів (+56 позицій, 72 місце).

Також, слід відзначити, що рейтингове агентство Moody's Investors Service підвищило суверенний рейтинг України. Він змінився з Caa2 до Caa1, що означає зміну прогнозу з "позитивного" на "стабільний".

Крім того, Україна посіла 83 місце з 140 в рейтингу Глобальної конкурентоспроможності економіки (Global Competitiveness Index). У рейтингу із 140 країн Україна знаходиться на 110 місці за рівнем державних інститутів, на 57 місці – з розвитку інфраструктури, на 77-му - за рівнем адаптації сучасних технологій, а також макроекономічна стабільність - 131 місце, охорона здоров'я – 94 місце, освіта – 46 місце, ринок товарів – 73 місце, ринок праці - 66 місце, фінансова система – 117 місце, обсяг ринку – 47 місце, динаміка бізнесу – 86 місце, здатність до інновацій – 58 місце. [4]

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Так, серед основних факторів, що стримують активність інвестиційних процесів, необхідно виділити наступні:

- зниження фінансових можливостей бюджетів всіх рівнів, а також господарюючих суб'єктів та населення;
- недосконалість і часті зміни законодавчої і нормативно-правової бази;
- слабка розвиненість фондового ринку і ринку капіталів;

- відсутність системи страхування ризику інвесторів;
- нестабільна політична ситуація в країні.

Отже, проаналізувавши стан інвестиційної діяльності в Україні, можна сказати, що в останні роки темпи росту інвестиційної діяльності в Україні зросли. Уряд зважив нинішню ситуацію та прийняв певні міри, які вивели цей вид діяльності на новий рівень, показавши нашу значущість іншим державам.

Проте є і негативні фактори, які гальмують процес. Основними чинниками, які заважають інвестуванню є: правові, законодавчі, податкові, грошово-кредитні, страхові та інші внутрішні фактори економіки, на які свій вплив здійснила несприятлива фінансова кон'єктура в світі. Для поліпшення ситуації необхідно регулярно здійснювати цілеспрямовану державну інвестиційну політику, яка б сприяла зміцненню процесів накопичення інвестиційних ресурсів в Україні, впорядкуванню їх використання, збільшенню частки інвестиційного спрямування доходів.

Список використаних джерел:

1. [Інвестиційна діяльність в Україні Презентація](https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c38286d2-aace-4098-bef1-) 2021. Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c38286d2-aace-4098-bef1->
2. Статистичний аналіз інвестиційної суб'єктів господарювання в Україні 2021. Електронний ресурс. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/91.pdf
3. Інвестиції: практика та досвід 2021. Електронний ресурс. - Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/6_2021/10.pdf
4. [Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні за I півріччя 2019 року](https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=43ae484f-01b8-4a5f-b893-3c1d77ecb78e) Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=43ae484f-01b8-4a5f-b893-3c1d77ecb78e>